

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitensteden f 3,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gellen, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 15 APRIL.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen f 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 14 April.

Voor Ierland.

Van 12 April, 12 uur des namiddags.

Bedrag der vorige opgave f 30953,73½

Door tusschenkomst van den Boekhandelaar J. M. W. Waanders, te Zwolle: Van W. F. B. f 15,33. T. v. B. f 1,03. 25 cents. Te zamen f 14,63
Door tusschenkomst van den wel-edel gestrengen heer Mr. Reigers, te Arnhem. 11,—
Door tusschenkomst van den wel-erw. heer Pastoor in de Ziep. 51,23½
Door tusschenkomst van de Boekhandelaar A. Gosling, onder letter B. 2,50 f 59,56½

Totaal f 31015,10

Tot Woensdag 14 April, des middags ten 12 ure.

De benoeming van den heer van Lichtenvelt tot lid van den raad van state heeft aanleiding gegeven tot de opmerking, dat het moeilijk is, om mannen van talent over te halen tot het aannemen van hooge betrekkingen. Het is het gevolg van het systeem van bezuiniging.

Het is gemakkelijk te zeggen, dat een ambtenaar van een zekere bekrompene som kan leven; maar het is moeilijker, om zulks ten uitvoer te brengen. Ieder lid der maatschappij, en de hoogere staatsbeambten meer dan andere, zijn in de zedelijke noodzakelijkheid meer dan andere, zijn in de zedelijke noodzakelijkheid hunne levenswijze in te rigten naar hunnen stand, wilken zij althans gerechtigd worden ten minste die verlonste te bezitten, dat zij wisten te leven. Men kan dat vooroordeel noemen; men zou evenwel beter doen, daarbij tevens aan te geven het middel om een vooroordeel uit te roeijen, dat zoo oud en zoo algemeen is als het menschedom.

Dit is niet het eenige bezwaar. Een vader des huisgezins heeft daarenboven voor de toekomst van zijn kroost te zorgen. Wie hunner acht zich niet verplicht, en te regt, zich enig fortuin te maken, om daarmee, na zijn overlijden, het welzijn zijner kinderen te verzekeren? Voorzeker een loffelijk doel, dat ieder rechtschapen onder, onder Gods zegen, tracht te bereiken.

Als men zich deze twee punten voor oogen stelt, en zich dan afvraagt, welk tractement verbonden is aan de meeste hooge staatsbetrekkingen, dan zal het weldra blijken, dat deze bijna niet zijn aan te nemen, dan door menschen van fortuin. Het is toch van algemeene bekendheid, dat zij niet zoo zijn bezoldigd, dat men daarvan in de residentie gemakkelijk naar zijn stand kan leven; integendeel dat, alwie geen fortuin heeft, zich zeer moet bekrimpen, wil hij niet genoodzaakt zijn, de mager son bien après son revenu, als La Fontaine zegt. In alle geval voor dezulken kan er geen sprake zijn, om iets voor de toekomst op te leggen, en de maatschappelijke positie hunner kinderen te verzekeren.

Wat is daarvan het gevolg? Dat het moeilijk geworden is in de provinciën lieden te vinden, die zich naar de residentie willen verplaatsen, om zich daar eene hooge betrekking te laten welgevallen. En is het niet natuurlijk? Een man van talent verdient in de provincie jaarlijks veel meer, dan hem eenige betrekking in de residentie kan bezorgen; zijne levenswijze kan daarbij nog zoo veel eenvoudiger zijn, dat, al mogt hij ook minder inkomsten bezitten, hij evenwel in staat is, jaarlijks zijne fortuin te zien vergrooten; terwijl hij, die in de residentie leeft, integendeel haar elk jaar zal zien verminderen. Het geldelijk vooruitzicht is derhalve in de hooge bedieningen alles behalve uitlokkend. Er blijft dus niets verleidelijks daarin over, dan wat de eerzucht kan strelen. Doch de man van talent, die de zaken doorziet, begrijpt maar al te spoedig, dat, welke de betrekking ook zijn moge, die men hem in de residentie voorspiegelt, de waardigheid, daaraan gepaard, hoezeer schoonschijnend in de provincie, daar aanmerkelijk moet dalen, dewijl zij in de menigte verloren raakt.

De bezuiniging door inkrimping der tractementen is dus verre van voordelig te zijn. Zij kan tot niets leiden, dan dat de hooge betrekkingen, grondwettig voor elk burger opengesteld, een monopolie worden, niet van

de mannen van talent, zoo als men dit vordert, maar van de mannen van fortuin. Ware het dan niet beter, zoo als vroegere eeuwen deden, de betrekkingen aan de meestbedienenden te verkoopen? Dan zoude die verkoop ten minste kunnen bijdragen, om de schatkist te stijven, en zoo doende eene bezuiniging aan te brengen in de lasten, die op het volk drukken. Nu loopt men gevaar feitelijk de hooge bedieningen alleen in handen te laten van de aristocratie van het geld, gelijk voorheen; maar zonder de voordeelen, toenmaals daaraan verbonden, te genieten. Men moge zulks vooruitgang noemen, wij zien daarin achteruitgang.

Dan genoeg voor heden. Wij hebben voor een oogenblik de aandacht daarop willen vestigen, omdat sommigen, door een verkeerd begrip van de wezenlijke belangen van het land en het volk, eene bezuiniging willen, wier gevolgen zij noch overzien, noch doordacht hebben. De bezuiniging is namelijk niet te vinden op het cijfer der bezoldingen, dat waarlijk niet te hoog, veel liever te laag is; maar op het getal van beambten, dat ongetwijfeld al te zeer is uitgestrekt, omdat men de administratie te omslagtig heeft gemaakt.

Het is ons aangenaam te kunnen berichten, en onze lezers zullen met genegen vernemen, dat de gezondheidstoestand des Koninges meer naar wensch is, dat Zijne Majesteit berispt de gewone werkzaamheden met de ministers heeft hervat.

Men meldt ons uit Gronio, dat vrouw Terbulte, Schone, Starnburg de vrouw Koudriks, wier getuigenissen een niet minder belangrijk licht zoude kunnen verspreiden over de zaak, welke ainst. Maandag voor de rechtbank te Zutphen zal behandeld worden, dan de in ons vorig N°. genoemde personen uit Haaksbergen, welke geene oproeping hebben ontvangen, cergisteren nog geene dagvaarding hadden gekregen.

Wij kunnen bij deze de voor de provincie Noord-Holland zoo heugelijke tijding mededeelen, dat Z. M. bij besluit van den 23 Maart de daarbij betrokken ministeriën heeft geautoriseerd, de concessie voor den spoorweg van Amsterdam naar den Helder, met eenen zijtak van Castricum op Haarlem, waarvoor zich te Parijs eene maatschappij geformeerd heeft, te kunnen verleen, zoodat men eersdaags met de voorloopige werkzaamheden daarvan een aanvang zal maken. Bij de menigvuldige petitiën uit de voornoemde provincie, ten gunste dezer onderneming uitgegaan, telt men thans mede een van de stad Alkmaar. (Handelsblad.)

De Koning heeft aan de commissie der Utrechtsche Tentoonstelling van voorwerpen van inlandsehe nijverheid en kunst, vergunning verleend tot het openen eener loterij van voorwerpen, van genoemde tentoonstelling afkomstig, waarbij tevens bepaald wordt, dat alle stukken, hierop betrekking hebbende, waaronder het, bij art. 9 van het programma bedoelde certificaat van oorsprong, zijn vrijgesteld van zegel, alsmede van de formaliteit en het regt van registratie.

Sedert eenigen tijd heeft men door particulieren gebruik zien maken van de hoogst nuttige inrigting des electro-magnetischen telegraafs, van 's Hage naar Amsterdam. Men opperde evenwel het vermoeden, dat de prijs, welke de spoorweg-maatschappij voor het overbrengen van berigten en tijdingen zou vorderen, zoo hoog zou zijn, dat daaruit een niet gering bezwaar voor hen, die zich van dit allersnelste correspondentie-middel wenschten te bedienen, zou voortvloeijen; men sprak er zelfs van, dat er 50 cents per letter zou moeten worden betaald, waardoor een bericht van slechts eenige regels verbaard veel kosten zou. Wij vernemen thans van eene goed onderrigte zijde, — behalven den goeden voortgang van de werkzaamheden aan de telegrafische inrigting van 's Hage naar Rotterdam, — dat gezegde maatschappij, bij het in ontwerp zijnde tarief voor het gebruik van den telegraaf, nagenoeg het volgende zal bepalen voor het overbrengen van 20 woorden, onverschillig het getal letters, en wel van 's Hage naar Amster-

dam, 60 cents; elke 20 woorden meer 40 cents, terwijl voor de beantwoording van het geseinde, zoo dit noodig wordt geoordeeld, nagenoeg dezelfde evenredigheid zal aangenomen worden. Voor het overbrengen van geheim letterschrift zal mede gelegenheid bestaan, tegen eene geringe prijsverhooging. Bij ontvangst van het geseinde bericht op de bestemmingplaats, zal hetzelfde, — zoo de ontvanger van de afzending niet verwittigd is en zoodoende niet persoonlijk de tijding in het stationsgebouw ontvangt, — tegen het geringe bestekgeld van 10 cents aan de geadresseerden worden bezorgd, zoodat men b. v. een bericht van 40 woorden, in den kortst mogelijken tijd overgebracht, voor f 1.10 op den afstand van 's Hage naar Amsterdam zal kunnen afzenden of ontvangen, terwijl de mijlafstand dier twee steden tot geslageslag genomen, (hetgeen men ons verzekert, dat bij het vast te stellen tarief het geval zal zijn) de mindere afstand, ook in diezelfde verhouding, minder kostbaar zal zijn. Indien deze bijzonderheden genoegzaam juist zijn, gelijk wij alle reden hebben te gelooven, dan verdient de maatschappij en hare ijverige directie, inderdaad ruimschoots den dank van het publiek, en valt het er zeer niet te betwijfelen, of de billijkheid van zoodanig tarief zal het gebruik van het telegrafisch correspondentie-middel, alleziens aanmoedigen, terwijl voorts niet mag worden voorbijgegaan, dat door de overname van gelegenheid om zich van geheime letterschriften te bedienen, een der hooftheffingen tegen het gebruik geheel vervalt, namelijk de bekendmaking bij de afzender van hetgeen anders bij brief alleen tot de afzender en ontvanger konde van afzender en ontvanger.

Wij hebben in een onzer vorige nummers, van bijzonder schrijven over Portugal aan het Journal de Bruxelles overgenomen. Dat blad schijnt deswege goed onderrigt te zijn. Wij laten hieronder een tweeden brief volgen, door het Journal in zijn N°. van 11. Maandag medegedeeld: LONDEN, 6 April 1847.

Ik heb u onlangs belangrijke berigten nopens de zaken van Portugal medegedeeld. De gebeurtenissen wisselen daar zoo spoedig af dat den eenen dag de zaken eene andere gedaante hebben, dan den vorigen.

Alzoo meldde ik u de waarheid, toen ik u berigte, dat het Portugeesche ministerie de tusschenkomst van Engeland en Spanje had verzocht, met uitsluiting van Frankrijk. Ik heb u de redenen medegedeeld, die tot dit zonderling, door vrees ingegeven besluit hadden geleid. Wat ik u meldde, was onwaarschijnlijk, doch de wezenlijke waarheid, zoo als men zich in de Franse kamers uitdrukt. De staatkundige personen, die in deze diplomatieke gebeurtenissen ingewijd zijn, hadden de oogen op lord Palmerston gevestigd. Zou die minister, die niets vuriger verlangt dan het viervoudig verbond te verbreken, in de interventie, met uitsluiting van Frankrijk toestemmen? Zou Spanje zijne goedkeuring kunnen hechten aan eene staatkunde van reactie tegen het huwelijk Montpensier?

De nieuwsgierigheid en onrust waren hoog geklommen. Ik zeide u, dat de oplossing dier zaak aan koning Leopold zou worden toevertrouwd; en dit is gelukkig gebeurd. De koning der Belgen heeft spoedig en krachtig gehandeld, en gelukkig schijnt het gevaar voorkomen, althans zoo veel dit kan.

De interventie zal geschieden, daartoe is besloten; maar zij zal plaats hebben zonder Frankrijk er van uit te sluiten. Lord Palmerston heeft het algemeen belang, waaraan hij moest toegeven, volgender wijze verenigd met zijne persoonlijke staatkunde jegens Frankrijk. Hij heeft verklaard, dat de interventie niet geschiedde namens het viervoudig verbond, dat zijns inziens niet meer bestond. Zal die verklaring een hinderpaal zijn voor de medewerking van Frankrijk? Men denkt het niet. Dit zal echter tot moeilijkheden kunnen leiden.

Engeland stelt aan Portugal ook voorwaarden, namelijk: wapenstilstand en benoeming van een meerder of minder septembristisch, dat is minder of meerder Engelsch-gezind kabinet; dit zou het vertrek van den heer Dietz, den raadsman van den koning en de koningin na zich slepen.

Wij zullen dit alles afwachten. Inmiddels ver-

» Aanvaard, " enz.

De jongste brieven van Batavia melden ons, dat de Nederlanders de twee provinciën Sacrakarta (Soutrakarta) en Batakarta (Djoejakarta); op de zuidkust van Java veroverd hebben, en alzoo nu meesters geworden zijn van het geliefte eiland."

De grove fouten van orthographie en van geographie, in deze weinige regelen voorkomende, zijn ons reeds borgen voor de onjuithed er van. Anders zouden wij geneigd zijn te vragen, door welke buitengewone gelegenheid dit buitengewone nieuws tusschentijds naar Parijs is gekomen; en welke groote gebeurtenissen, er in de Vereenigten Staten kunnen hebben plaats gehad, die zo plotseling tot eene geweldige vermeertering kunnen hebben geleid? De duidelijke dwaasheid van dit artikel zal telkenwregezen wij, niet beletten, dat het zijne *tournee* door een aantal vreemde bladen make.

(Amst. Ct.)

Het bestuur van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg heeft bekend gemaakt, dat de uren van vertrek voor de **Zomerdienst**, aanvang nemende den 16 April, zijn geregeld als volgt:

Van Utrecht of aankomst aldaar.		Aankomst te Arnhem.		Van Arnhem.		Van Utrecht of aankomst al daar.		Aankomst te Amsterdam.	
n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	m.
7	10	8	20	6	40	8	20	9	30
10	43	11	55	11	40	1	20	2	30
4	50	5	40	7	20	5	40	6	80
—	—	8	10	8	—	9	40	10	50

De Directie der Noord-Hollandsche Stoomboot-Maatschappij heeft, overeenkomstig art. 47 van het wetboek van koophandel, nagezondigd, dat het haar gebleken is, dat het maatschappelijk kapitaal een verlies van 50 ten hondend heeft ondergaan.

1. GRAVENHAGE, 13 April. Den 8 dezer is voor de arrondissements-rechtbank alhier, correctionele kamer gehouden de zaak van den hr. F. W. G. Linck, te Naarden, beklaagd wegens helediging met woorden van den Koninkreger te Naarden, in dien *Burger* van 6 Januarij.

Het Openbaar Ministerie heeft de gedane aanklagte geconcludeerd, en betoogd dat in casu alle vereischen tot toepassing van art. 222 C. P., aanwezig waren. Dienstvolgens heeft de officier geconcludeerd tot schuldigverklaring en tot veroordeeling van den beklagde in eene gevangenisstraf van minstens eene maand en hoogstens twee maanden.

Mr. J. Leun, is als verdediger van den beklaagde opgetreden. Na re- en dadelijk is de uitspraak bepaald op 15 dezer.

Dezer dage is ter algemeene lands-drukkerij van wege het ministerie van binnenlandsche zaken uitgegeven (olschoon, volgens de *Nederl. Stoompost*, niet publick verkrijgbaar) eene allerbelangrijkste *memorie over de spoorwijde der ijzeren wegen*, door den fungerenden hoofd-ingenieur L. J. A. van der Kun, waarin deze zoo veel geruchts-makende kwestie, op eene volledige wijze behandeld wordt.

ROTTERDAM, 12 April. Met veel genoegen verneemt men, dat de fabriek te Fijenoord bijna Rotterdam thans hoogst belangrijke buitenlandsche bestellingen heeft. Onder anderen worden aldaar twee grootte stoomsleepers voor de Wolga gebouwd. De eerste dezer is aan het einde van Januarij; de tweede thans eerst besteld en beide deze kolossale schepen, voorzien van werktuigen van 460 paardenkracht, moeten in de maanden Julij en Augustus van dit jaar afgeleverd worden. De uitbreiding der stoomvaart op de Russische rivieren is ook voor onzen handel met Rusland van het grootste belang. De voortbrengsels van het zuidelijke en zuidoostelijke Rusland kunnen daardoor een jaar vroeger naar Holland geleverd worden, hetwelk dikwerf van het grootste belang is voor derzelver deugdzzaamheid. (L. C.)

DELFT, 12 April. Heden namiddag circa vier ure, is er weder eene proef genomen op den spoorweg van 's Hage, langs deze stad, tot de Poldervaart bij Schiedam, het was eene locomotief en daarachter een open rijtuig, waarin zich bevond de heer Oudshoorn, hoofdopzihter, en nog eenige andere personen; het zoogenaamde Crommelaantje, is men met gang overgreden, zoodat deze nieuwe proef weder het bewijs oplevert, dat zulks zonder gevaar kan geschieden. Morgen ten 9 ure zal men den proefloft hervatten. Naar men verneemt, zal de opening van den spoorweg van 's Gravenhage naar Rotterdam, zoo niet op den 1sten Mei aanstaande, ten minste in de eerste dagen dier maand plaats hebben. (D. C.)

HERTOGENBOSCH, den 13 April 1847. Zoo even heeft de arrondissements-regthank alhier uitspraak gedaan in de zaak tegen den schrijver van het dichtstuk de Versfooteling, geplaatst in het dagblad de Noord-Brabander in n°. 151 van 18 December 1846, welk stuk volgens aanklagte zoude inhouden laster in geschrifte op den jegens den Heer Burgemeester der gemeente Nistelrode.

De rechtbank heeft den schrijver van gezegd stuk schuldig verklaard aan laster, door, in een gedrukt en verspreid geschrift, aan den Burgemeester der gemeente Nistelrode, in deze zijne betrekking, feiten of daden te hebben ten laste gelegd, die, ingeval zij bestonden of plaats hadden, denzelfden aan den haat of afkeer van de verwachting der burgers zouden blootstellen; en zulks zonder dat het naar regte vereischte bewijs is aangevoerd, en dien ten gevolge krachtens art. 367, 368, 370, 2^e lid, 371, 374, 52 van het wetboek van strafrecht, in verband met art. 2 der wet van 16 Mei 1829 (Staatsblad n°. 34) alsmede art. 227 juncto 207 van het wetboek van strafvordering, veroordeeld tot 3 maanden gevangenzetting, en eene geldboete van f. 500.00, en in de kosten van het rechtsgeding, even als de boete, ten behoeve van den staat, met ontzetting van de regten bij art. 42 van het wetboek van strafrecht vermeld, gedurende den tijd van zeven en een half jaren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 April. H. M. koningin Christina, heeft gisteren een bezoek ontvangen van Mgr. Fornari, Nuntius van den H. Stoel te Parijs. Dit is het tweede bezoek, dat de gezant des H. Vaders aan de gewezen regentes heeft gebracht.

— Een onzer dagbladen meldde eergisteren, dat eene estafette van Spanje de tijding had aangebragt van hevige onlusten, die zelfs voor de Koningin een bedreigend karakter hadden aangenomen. De Koningin heeft echter even als gewoonlijk vrij lang in eene open calèche een toertje gedaan in het Prado en door de straten van Madrid. Bij het doorrijden van de Puerta del Sol was zij met luide vreugdekreten ontvangen. Hieruit schijnt dus te blijken, dat bovenstaand gerucht van allen grond ontbloot is.

— De invoeren van granen en meel hebben, gedurende de maand Maart jl., een veel hooger cijfer bereikt, dan die der vorige maanden. Zij zijn geweest als volgt: De havens aan den Oceaan 358,874 heet., Middell. Zee 637,797 heet., landgrenzen 76,577 heet., tezamen 1,073,248 heet. De invoeren van Julij tot December hebben bedragen 2,465,069 heet., die van Januarij en Februarij 1,377,896 heet. Totaal sedert den jongsten oogst 4,916,213 heet. Dit is het hoogste cijfer van invoer, dat ooit in Frankrijk bereikt geworden is. Gedurende dit zelfde tijdperk is de uitvoer van granen en meel, zoo voor Algerië als voor de overige koloniën en het buitenland, geweest als volgt: Meel 8,074 ctn, tarwe 1621 heet., garst en rogge 42.811 heet., mais 82,014 cent.

— Men zegt, dat de H. Stoel een bisdom zal oprigten te Canton. Die waardigheid zal, zegt men, worden opgedragen aan een Fransch geestelijke, die langen tijd in dat land heeft vertoeft en er zich, door zijne kunde en grooten naam gemaakt heeft.

MADRID , 7 April. — Gisteren morgen werd eene kabinetsraad gehouden , tengerolge waarvan de generaal Manuel de la Concha onmiddellijk naar Parijs vertrokken is. Het gouvernement zou van Parijs tijding ontvangen hebben , dat Koningin Christina den 5den Parijs zou verlaten om te Madrid terug te komen , ten einde Koningin Isabella onbekwaam tot de regering te verklaren en het gouvernement aan de hertogin de Montpensier op te dragen. De generaal Concha zou vertrokken zijn met den zending om Koningin Maria Christina , indien hij haar onderweg mogt ontmoeten , te raden terug te keeren , vermits de poorten van Madrid voor haar zouden gesloten worden ; ja zelfs zou hij in last hebben , haar , ingeval van weigering , te doen gevangen nemen.

31 Maart, dat er aldaar troepen van Valonga en Penafiel waren aangekomen ter vervanging van die, welke naar de Algarven waren gezonden.

ENGLAND.

LONDEN, 10 April. Lord Palmerston heeft in de *Times* een brief geplaatst: *Regt voor den Spaanschen fondsenhouder*, waarin hij met kracht en beknopt het regt betoogt, dat de Engelsche schuldeischers van Spanje hebben, om de tusschenkomst hunner Regering ten hunnen behoeve te vragen.

— Eene belangrijke meeting is II. Donderdag te York gehouden. Lord Morpeth heeft bij die gelegenheid eene redevoering gehouden over de kwestie van het onderwijs, welke tegenwoordig in zulk eene hooge mate de aandacht

van geheel Engeland gaande maakt. De edele Lord
klaarde dat, volgens zijne meening, het gouvernement
vermijden moest, aan de gevestigde kerk het monopolie
van het onderwijs toe te kennen of zich zelfs door een
te onmiddelijke of regstreeksche tuschenkomst in
opvoeding te mengen.

Hij uitte den wensch, dat de gevestigde kerk
aangaande dit punt wijselijk mogt inhouden, en
vergeet niet in het strijdperk eens regtvaardigen
loffelijken wedstrijs te treden, latende het veld ruim
eene vrije mededinging. Zoo handelende, zeide de
kerk, zal de kerk van Engeland sterk en geëerhd
zijn, en zal haar wellicht de onsterfelijkheid ten
vallen.

DUBLIN, 10 April. De vereeniging der leden van het jonge Ierland, welke den titel van „*Iersche genootschap*“ aangenomen heeft, hield 11. Woen- een groote meeting in de muzikzaal alhier. Meer 2000 personen woonden deze vergadering bij. De- vigste redevoeringen werden door onderscheidene na- naars uitgesproken. Verschillende besluiten zijn aang- men 1°. ter veroordeeling van de nalatigheid en traag- van het Engelsch gouvèrnement in het nemen van- noodige maatregelen om den hongersnood te voorkom- 2e. tot dankbaarheid jegens de particulieren, die- hunne onbekrompene liefdadigheid zooveel hadden- gebragt om Ierland te hulp te komen; en 3e. om- Unie te verwenschen, als de bron van alle ramp- die het land treffen.

De volgende zinsneden der redvoering van een voornaamste redenaars van het jonge Ierland, den Meagher, welke onderscheidene malen door de vol drift gedane toezijningen werd onoverbroken, kan denkbeeld geven van den geest, die deze meeting zield:

Na te hebben aangedrongen op de noodzakelijkheid van met meer kracht dan immer te voren te strijden om de herroeping der Unie te verkrijgen, gaat de resolutie aldus voort:

»Sonnige lieden zouden den strijd nog willen stellen; maar de hongersnood heeft reeds geueeg, Engeland gedaan. Hij moet niet verder gaan; hij is ons niet noodzakén om te capituleren. (Nee! nee! Wanneer wij eenmaal verslagen zullen liggen, dan Engeland ons met voeten willen treden. (Nooit! nooit! Wat zegt men op dit oogenblik in Engeland? Wat de Times?

»Ierland is thans aan Englands willekeur over-
geven. Na verloop van eeuwen kan Engeland eind-
Ierland beheerschen en het behandelen als een over-
wonnen gewest." Ja, Ierland is aan Englands willekeur over-
geven! Engeland heeft zijne laatste en beslissende over-
winning behaald! De oorlog is geëindigd; en Ierland
niets meer dan een overwonnen land. (Nee, nee,
De werkelooze traagheid, de bezuiniging van Rus-
sland heeft gezegevierd! Mogen de Lords en de Gemeen-
ten dankbetuigingen goedstemmen, om ze dien mis-
lukten en zegepralenden staatsman aan te bieden.

„Ja, Engeland! nu is uwe groote reden van bezw
opgeheven. Uwe roode standaards wapperen niet m
op Mullaghmast, alwaar gij de rol van moordena
niet meer te Limerick, alwaar gij die van meeneed
niet meer op het paleis van den Senaat, alwaar
die van een deugniet, niet meer op het hotel
douaui, alwaar gij die van een dief gespeeld he
maar uw standaard zweeft even als een bloedige sc
over duizende kerkhoven, alwaar de met eertitels o
ladene vrekken van uw kabinet de overwinning heb
hebben, die uwe soldaten niet konden bevecht
(De menigte verkeert in de hoogste spanning, me
muilt en doet een luid handgeklap hooren). H
Amerika zijn arend, Engeland hebbe zijnen gier (s
satie); zou men een meer passend zinnebeeld kun
uitdenken voor eene mogendheid, wier staatkunde
doord rondom zich verspreidt, en wier handel v
verrijkt en zwelgt van de gekken, die hij den ho
renden armen afperst?

„Maar neen, Engeland verheugt zich te voorbaat Ierland is, Goddank, nog niet ter aarde geworpen (*de rend handgeklap*), het ligt op zijne knieën; maar zijne dorre hand heeft nog de kracht om toe te slaan. (*Een bundig gejuich, de toehoorders wuiven met hun hoeden*). Er is nog hoop voor Ierland, zoolang zijn nog levende mannen draagt. Duizende slagtofers ten grave gedaald, maar het lot van hen, die bezouwen zijn, zal den mond der overgeblevenen aanvaan doen herleven.”

Deze woorden, met eene buitengewone geestverring uitgesproken, hebben in de geheele vergadering eene ontroering en geesdrift te weeg gebragt, die te vergeefs zou trachten te beschrijven.

— De dagbladen, heden uit de districten ontvang
maken gewag van een aantal moorddadige aansla-
Ten. Twee moorden zijn in het graafschap Limerick gepe-
st door eene bende van drie boosdoenders, welke, na
het huis van den heer Philips Hourigan te zijn bin-
gedrongen, en hem niet vindende, zijne vrouw en
18jarigen zoon verwurgd hebben. In den volgende n.

de schaapherder van een landeigenaar te Bishops-Hill bij Waterford verslagen; des anderen daags vond men hem dodelijk, vreeselijk verminkt in eene sloot. Den volgenden dag werd de heer Wallplate, grondeigenaar te Woodland in het graafschap Limerick, met twee geweerwonden gewond door twee zijner pachters. Diefstallen met bedreiging door wapenen, roof van geweren en sabel en van vee hebben in de laatste dagen in de graafschappen Clare en Limerick plaats gehad. Aan een enzelvgrondeigenaar zijn 154 schapen ontvreemd.

Het *Journal des Debats* treedt in eene uitvoerige beschrijving van den toestand van Ierland, welken het meer onrustbarend noemt; niet dat het blad eerst voor onlusten uit den hongersnood ontstaan (hiermee dewijl het niets goeds verwacht van de in te voeren *armenwet*).

Ierland is in weerwil van den vreeselijken nood in eene werkloosheid verzonken, die aan een doodslap gelijkt. Het veracht allen strijd, weigert elke poging tot verbetering van zijn lot, slaat de armen over elkaar en wacht werktuigelijk wachten tot dat Engeland het komt helpen. Engeland bemoeit zich thans meer om dat zieke land lichthamer wakker te schudden en het weder overeind te brengen, dan het inmer pogingen heeft aangewend om het in zijne stuiptrekkingen en zijne uitpattingen te bedwingen.

Terwijl Engeland in het Iersche volk een overgebleven sprankje leven en goeden wil tracht op te wekken, ziet het dat volk, even als eene zwerm sprinkhanen op zijne kusten nederstrijken. De groote en meest bevolkte steden, de brandpunten der fabrieks-nijverheid, zoo als Liverpool, Manchester en Londen, worden onophoudelijk overstromd van Iersche landverhuizers. Iedere stoomboot op het Iersche Kanaal oversteeft, zet op den Engelschen grond duizenden hongerende Lazarussen aan wal, die aldaar een aandeel komen eischen van den tafel van den rijken man. Engeland aanschouwt met hevige bezorgdheid dien inval van nieuwsoortige barbaren met hunne ingevallen kaken en hunne doodskeur, die in het midden dier steden doorts, pest en vertwijfeling komen aanbrengen.

Ten einde deze steeds toenemende en schrikbarende volksverhuizing tegen te gaan, heeft het Engelsch gouvernement zijn toevlugt genomen tot een uitersten maatregel, namelijk tot de *armenwet* met al hare gevolgen. Ieder, die zal kunnen bewijzen, dat hij geene genoegzame middelen van bestaan heeft, zal ten laste vervallen van de parochie, d. i. der plaatselijke grondeigenaars, die naar deze mate eene armen-tax zullen betalen.

De toepassing van de wet zal twee gewichtige gevolgen hebben. Vooreerst is er met eene geringe uitzondering, niet één stukje gronds in Ierland, dat niet geldelijk zwaar belast is; bijna geen landlord, of hij is het slechts in naam, en tracht wanhopig aan den woeker het regt te bewijzen van ten minste den titel van zijn vaderlijken grond te behouden. Komt nu de armen-tax hem nog bezwaren, dan is zijn ondergang zeker.

Het tweede ongunstig gevolg van deze wet is gelegen in het eigenaardig karakter der Ieren zelf, van hetwelk Mgr. de aartsbisschop van Dublin in het huis der Lords eene niet onbelangrijke schets geleverd heeft.

Weet de Ier, dat zijne voeding van zijne eigene inspanning en van zijn goed gedrag afhangen, dan werkt hij gaarne, en voor een zeer karig loon; hij is aan moeilijken arbeid gewend en vergenoegt zich met het noodige tot levensonderhoud. Doch kan hij het bij almoes erlangen, dan zal hij er niet voor werken.

De toepassing der *armenwet* zal dus het aantal behoeftigen schrikbarend doen toenemen; de landen zullen door de landlords verlaten worden en aan woestijnen gelijk zijn. Het kwaad zal zich voortplanten als een loopend vuur. Eindelijk zullen de districten niet meer in staat zijn de armentax op te brengen en de schatkist zal ten laatste de armen moeten onderhouden; trouwens het is fysiek onmogelijk dat de grond van Ierland voldoende is voor het onderhoud der armen. De som, die ten gevolge van de nieuwe wet ten laste van het eigendom zou worden gebracht, zou meer bedragen dan de geheele opbrengst van het land zelf, zoodat, wanneer men het land voor niet aanbodt, onder voorwaarde van den armentax te betalen, niemand het nog zou begeeren. Het gouvernement zou beter doen, met op eens alle goederen der Iersche eigenaars in beslag te nemen, en ze voor eigen rekening te laten bewerken, en aan de eigenaars, gedurende hun leven, een toereikend pensioen toe te staan. Het land zal anders niets meer waard zijn.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 10 April. De *Allg. Preuss. Zeitung* bevat twee koninklijke besluiten van den 7 dezer, waarbij de openbaarmaking der geregelijke debatten wordt aangekondigd. Naar luid dezer besluiten zal een ieder tot het bijwonen der pleidooijen worden toegelaten, met uitzondering van hen, die de nationale kokarde verloren hebben en van diegenen, wier kleeding de vrees mogt inboezemen dat zij de orde zouden kunnen verstoren. Het zal den regters overgelaten zijn, te beslissen over de gevallen, waarin de openbaarheid der terechtzitting

gevaarlijk zijn mogt. In burgerlijke zaken zullen zij insgelijks uitspraak doen over de gronden, waarop de partijen de behouding met geslotene deuren mogten verlangen. In geen geval is de openbaarheid van toepassing op de rechtsgedingen betreffende scheiding van tafel en bed, of het ontbinden van huwelijken.

Nog deelt het officiële dagblad onderscheidene koninklijke besluiten mede betreffende de organisatie van nieuwe godsdienstige secten. Die besluiten verleen en aan elk de vrijheid om zich van de gevestigde kerk af te zonde ren en afgescheidene secten te vormen, maar de staat behoudt zich het regt voor, de burgers van de uitoefening hunner burgerlijke regten te berooven, wanneer het hem goed dunkt.

— Ons gouvernement heeft eene nieuwe verordening daargesteld voor het groothertogdom Posen, betreffende gemengde scholen. Op iedere katholieke school zullen twee protestantsche onderwijzers onderricht geven, en zoo ook omgekeerd op protestantsche scholen. Zijn er nu katholieke onderwijzers, die zulk eene functie aanvaarden, dan is het duidelijk, wat men van hunne orthodoxie moet denken. In weerwil van de ernstige vertogen der geestelijkheid is het te voorzien, dat de regering zal voortgaan met dezen maatregel door te drijven, die ongetwijfeld genomen is met het doel, om het schromelijkst indifferentismus in de jeugdige gemeeden te planten en te verbreiden; en echter zijn het dezelfde zaden van indifferentismus, waaruit de illuminaten welig opschieten, die aan de Evangelische kerk zoo veel moeilijkheden berokkenen. *Delirant reges!*

BRESLAU, 4 April. Johannes Ronge heeft, volgens een schrijven aan den *Nürnb. Corr.*, den 2 April zijne gevangenisstraf in het inquisitoriaat te Breslau moeten ondergaan.

KEULEN, 11 April. Naar luid van een brief van Berlijn aan de *Köln. Ztg.* is men nog in het onzeker aangaande de houding, die de vergadering van den vereenigden landdag nemen zal; die houding zal van die der regering afhangen.

Volgens hetgeen bij het publiek is uitgelekt aangaande de voornemens van het kabinet, zullen vijf wetsontwerpen terstond der vergadering worden aangeboden, t. w. eene wet ter regeling van den burgerlijken stand der joden; 2° eene wet, tot afschaffing van de belasting op het geslacht en gemaal, alsmede van de personele belasting, die zouden vervangen worden door een belasting-stelsel overeenkomende met de belasting op de inkomsten (*income-tax*) in Engeland; de inkomsten van minder dan 300 thaler zouden vrij zijn van belasting, maar deze klasse zou onderworpen blijven aan de personele belasting; 3° eene wet betreffende de wisselbrieven; 4° eene reorganisatie der patrimonieele regtbanken; 5° een plan tot het daarstellen van den ijzeren weg in het oosten des rijks, van Berlijn naar Koningsbergen, waarvan de kosten 36 miljoen thaler zouden bedragen, van welke 20 miljoen zouden worden opgenomen.

Het reglement van orde voor de vergadering van den Landdag is opgesteld. Den 10 dezer moet bij den minister van binnenlandsche zaken eene laatste raadvergadering gehouden zijn, waarbij de acht maarschalken van den Landdag tegenwoordig waren en waarin opzigtens dat reglement van orde voorzeker een eindbesluit genomen is.

De voornaamste punten daarvan zijn de volgende: de maarschalk van de Landdag rangschikt de zaken aan de orde van den dag, benoemt de commissies en heeft het regt om de sprekers in de rede te vallen, wanneer hij zulks dienstig acht. De sprekers voeren het woord op de tribune staande. Niet een geschrift mag aan de vergadering worden voorgelezen. De maarschalk bepaalt de volgorde der sprekers. De Landdag heeft het regt om de verslagen zijner zittingen openbaar te maken zonder ze aan de censuur te onderwerpen, met name de sprekers te noemen. De maarschalk heeft het regt om in de verslagen, vóór den druk, de gevaarlijke zinsneden te schrappen. Men gelooft, dat de maarschalken zich tegen deze laatste bepaling, als weinig passende, zullen verzetten.

— De *Köln. Zeitung* bevatte voor eenigen tijd een artikel »van de Lahn», waarin verzekerd werd, dat de beruchte oproeping tot stichting eener Duitse republiek door moord, brand en verraad, het postmerk »Dorpat» gedragen had, hetgeen aan Russische intrigues zou doen denken. Ofschoon de redactie der *Köln. Ztg.* tegen dit bericht en de daaruit getrokken gevolgtrekking haren twijfel uitdrukt, werd deze fabelachtige tijding evenwel door onderscheidene bladen gretig opgenomen. De groothertogelijke *Hess. Ztg.* bevat thans een artikel, waarin beweerd wordt, dat onderscheidene brieven het postmerk »Bern» droegen. De *Basler Zeitung* bevat een correspondentie-artikel uit Genève, waarin men leest, dat de beruchte oproepings-brief onder de werklieden aldaar in menigte was verspreid, zoodat het *Journal de Genève* zich gedrongen heeft gevoeld, het volk tegen deszelfs gevaarlijke strekking te waarschuwen.

WEENEN, 7 April. De hofraad baron Werner, bekend als een uitmuntend en tot de gewichtigste onderhandelingen bekwaam diplomaat, is dezer dage van hier

naar Berlijn afgereisd. Vermoedelijk staat zijne zending in verband met het nemen van een gemeenschappelijk besluit aangaande de onderwerpen, welke onlangs in de Bondsvergadering zullen behandeld worden, en waaronder in de eerste plaats in aanmerking komt een wet op de dagbladen.

De *Augsb. Zeitung* schrijft hierover, naar luid van een bericht van een zijner correspondenten: »Hoe ook de oordeelvellingen over de preventieve of repressieve maatregelen verdeeld mogen zijn, een ieder moet toestemmen, dat de pers eene bescherming noodig heeft, die zij niet bezit. De ondervinding leert tot op dit oogenblik, dat het preventief stelsel die bescherming niet verleent en, in alle tegenwoordige omstandigheden, ook niet verleent kan. Noch de eer van den staat, noch die van private personen ligt buiten het bereik der grofste, louterachtigste aanvallen, en er gebeurt geen schandaal in eene dord van Duitschland, dat niet, uit angst van censuur en geregtshoven, overal wordt gedrukt. En juist de niet naar het verbodene doot de leerzucht der menigte nog meer ontvlammen. De vrijheid van alles te schrijven zal dus gewis nog minder schaden dan de censuur. Men zal hiermede wel niet alle, maar toch vele moeilijkheden uit den weg geruimd hebben, terwijl men thans over het algemeen niets vordert, en men van de een zijde en met regt over persdwang hoort klagen, terwijl van den anderen kant de volslagenste toegelooheid der pers de autoriteiten onbeschaamd in het aangezicht heeft.»

MÜNCHEN, 8 April. Men vernemen had, dat Z. M. de Koning den heer Max Pergler, vrijheer van Pergler, tot dusverre secretaris van legatie te Berlijn, tot minister aan het Grieksche Hof heeft benoemd. — Het nieuwe besluit, betreffende het lager, is dezes namiddag verschenen en bevat een aantal bepalingen zoo van hooflofficiëren als officieren.

De Duitse republikeinsche propaganda heeft thans laatste zetel van Lausanne naar Genève overgeplaatst en aldaar eene Duitse drukkerij opgericht, alwaar de verwoesting-aanende geschriften worden uitgegeven en verspreid. De president der loge is een dolzinnige, wien uren achtervolgens van Zürich naar Bern en van Bern naar Lucerne heeft verjaagd, op verzoek der vromste autoriteiten, en die eindelijk zijn verblijf gevestigd heeft in het land van het eedgenootschap, alwaar de meeste wanhoofden wonen.

Sr. PETERSBURG, 29 Maart. Z. M. de Keizer heeft dezer dage verordend, dat de werkzaamheden aan den spoorweg van St. Petersburg naar Moskou met den grootsten ijver zouden worden voortgezet, en dat het aantal werklieden, daaraan bevestigd, terstond met 50 000 soldaten zou vermeerderd worden. Men verwacht, dat deze groote baan in den loop van de lente van het aanstaande jaar, en wellicht reeds vroeger, zal voltooid zijn.

De *Augsb. Zeitung* bevat de belangrijke tijding uit Constantinopel van den 24 Maart, des avonds, volgens welke Z. H. de sultan zich vereenigd heeft met de denkbeelden van verzoening, die haar van wege het Hof van Oostenrijk zijn ingegeven, ten einde de geschillen met Griekenland bij te leggen; zoodat eindelijk, onder voorwaarden, die voor Griekenland over het algemeen aanneembaar schijnen, eene eindschikking als zeker te beschouwen is. Griekenland en Turkye zijn daarvoor den Oostenrijkschen staatskanselier grooten dank verschuldigd.

Van eene andere zijde verneemt men, dat het Engelsch gouvernement drie oorlogschepen van Malta naar den Piræus zou hebben gezonden om het Grieksch bestuur met geweld te noodzaken, al de achterstallige schuld te voldoen. Dit bericht heeft echter nog nadere bevestiging noodig.

De Grieksch-Turkische kwestie is, volgens dat bericht, nog ver af van verreeft te zijn. De Porte blijft bij haar ultimatum en het Grieksch kabinet bij het voorstel, dat het van zijne zijde heeft gedaan.

Het zal spoedig blijken welk dezer twee tegenstrijdige berichten het meeste geloof verdient.

— Men leest in het dagblad van Constantinopel van den 26 Maart:

»De heer Mollerus, gezant der Nederlanden te Constantinopel is H. Zondag per pakketboot van de Oostenrijksche Lloyd van Smyrna aangekomen. De eerste tolk der legatie, de kanselier-theaurier en alle te Constantinopel wonende onderdanen dier mogendheid, hebben hem bij zijnen aankomst verwelkomd. Gisteren heeft de heer Mollerus een bezoek ontvangen van den juicier der gezanten, Kiamil Bey, die hem van wege den Divan met zijne behoudene reis kwam geluk wenschen.

ITALIE.

ROME, 2 April. Voor eenigen tijd hebben de dagbladen gewag gemaakt van de eedgenootschappen afstreding van den Cardinaal Gizzi. Dit gerucht schijnt zich te bevestigen. Het schijnt, dat de Staatsecretaria van Pius IX, uit hoofde van zijne zwakke gezondheid niet langer in staat is om zich ernstig met het behouden der zaken bezig te houden, en in weerwil van den ver-

